

Plenum

Torsdag 13.2.2025 kl. 16.00—19.23

2.2. Muntlig fråga om tjänster för äldre (Antti Kurvinen cent)

Muntligt spörsmål MFT 8/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Nästa fråga, ledamot Kurvinen, varsågod.

Debatt

16.38 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa herra puhemies! Näissä äsken kuvatuissa maailman myrskyissä Suomi pärjää parhaiten, kun meillä on omat asiat kunnossa, maa on yhtenäinen ja kaikista pidetään huolta. Suomi ikääntyy vauhdilla yhteiskuntana. Elämme hopeamyrskyn keskellä, ja sehän on pääosin myönteinen asia. Olemme sillä tavalla kehittäneet maamme, että eliniänodote on pidentynyt ja useimmat eläkeläiset elävät vuosikymmenten terveen, aktiivisen elämän, mutta jokaisella ikääntyneellä tulee se hetki, jolloin tarvitsee palveluita, tarvitsee apua ja tukea. On sydäntäsärkevää se, että entistä useampi ikääntynyt suomalainen sanoo, että oma ikääntyminen pelottaa ja pelottaa se, miten minulle käy, kun ikäänny.

Arvoisa pääministeri, teidän hallituksenne on tehnyt erittäin mittavat säästöt hyvinvointialueille ja sosiaali- ja terveystalouteen. Ne näkyvät myös vanhuspalveluissa: lähipalvelut karkaavat, palveluja on karsittu. Keskusta on tutustunut teidän lainsäädäntösuunnitelmaanne, ja odotimme parannuksia ikäihmisten palveluihin. Mitään lakiesitystä ei ole tulossa, ja aiommekin sen vuoksi jättää välikysymyksen [Puhemies koputtaa] arvokkaasta ikääntymisestä ja vanhusten palveluista. [Hälinää oikealta — Mauri Peltokankaan välihuuto] Kysyisinikin nyt pääministeriltä ja hallitukselta: [Puhemies koputtaa] miten te takaatte riittävän rahoituksen ikäihmisten palveluihin? [Ben Zyskowitz: Mikä yllätys! — Jani Mäkelä: Kuinka te kehtaatte?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sisältönsä puolesta kysymys ehkä on enemmän osoitettu ministeri Ikoselle, mutta pääministerikin voi sitä sen jälkeen halutessaan kommentoida. — Olkaa hyvä, ministeri Ikonen.

16.40 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä tietysti osa kysymyksistä kohdentui varmasti vielä ministeri Juusolle, joka ei tänään ole paikalla, näiden palveluitten osalta, mutta vastaan tähän rahoituksen puoleen.

Ajattelen itse, että meidän tehtävämme nimenomaan on turvata hyvinvointialueitten rahoitus, ihmisten tärkeitten sosiaali- ja terveystalouteen rahoitus — ei vain tässä hetkessä, vaan tämä hallitus katsoo myös pidemmälle tulevaisuuteen, niin että tämä meidän järjestelmämme kestää myöskin tulevaisuudessa.

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

Jos me katsomme sitä ihan tämän vuoden talousarvion valossa, niin meillähän tänä vuonna valtion talousarviosta karkeasti kolmasosa menee hyvinvointialueille, 26,2 miljardia. Siinä on kasvua viime vuoteen 2,2 miljardia. Nämä ovat meille kaikille tuttuja lukuja, ja ne on täällä monta kertaa sanottu, mutta ne kuvaavat sitä, että kyllä näihin palveluihin satsataan. Samaan aikaan me myöskin uudistamme palveluita, niiden tekemisen tapoja, jotta ne ovat myöskin sillä tavalla kestäväällä tavalla tuotettuja, että se rahoitus riittää myöskin niihin. Mutta kyllä meidän pääviestimme on, että ihmisistä pidetään huolta ja arvokas vanhuus tulee turvata tässä Suomessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

16.41 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hoitotyön ammattilaisista on pula. Tämän olette toki hallituksessa tunnistanee. Ministeri Satonen kävi rekrytoimassa hoitajia Aasiasta, ja ministeri Juuso totesi, että emme selviä ilman ulkomailta Suomeen töihin tulevia hoitajia. Samaan aikaan hallitus leikkaa rajusti sosiaali- ja terveyspalveluista hyvinvointialueilta ja hoitajia joudutaan irtisanomaan. Tämä tilanne, minkä hallitus on maahan luonut, on todella ristiriitainen.

Hallitus on myös lakkauttanut aikuiskoulutustuen, joka mahdollisti monelle lähihoitajalle kouluttautumisen sairaanhoitajaksi. On perustettu myös valtiosihteeri Rissasen vetämä työryhmä etsimään tälle aikuiskoulutustuelle korvaavia malleja. Työryhmä sai työnsä myös valmiiksi, mutta sen jälkeen ei ole kuulunut mitään. Kysynkin ministeri Satoselta: missä vaiheessa saamme eduskuntaan esityksen [Puhemies koputtaa] aikuiskoulutustukea korvaavasta mallista, joka edistää työntekijöiden saamista niille aloille, [Puhemies koputtaa] joissa heistä on pula?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.42 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mitä tähän aikuiskoulutustukeen tulee, niin meidän sovimme, tai täällä budjetissa on päätetty, että 10 miljoonaa on käytössä nimenomaan sosiaali- ja terveysalalle ja opetusalalle ja se kohdistuu pääosin sosiaali- ja terveysalalle. Pääosin se kohdistuu nimenomaan siihen, että lähihoitajasta voisi opiskella sairaanhoitajaksi. Ajatus on nimenomaan se, että se opiskelu olisi mahdollisimman pitkälle mahdollista työn ohessa. Mutta sitten se varmaan edellyttää jonkun verran myös harjoitteluja ja muita, niin että me haettaisiin siihen sentyypistä mallia, että työnantaja antaisi mahdollisuuden opiskella. Ja kun tälle henkilölle annettaisiin mahdollisuus opiskella, niin sitten työnantaja saisi korvausta siitä, että hän antaa tämän mahdollisuuden ja palkka juoksee. Siihen osallistuisivat työnantaja ja myöskin valtio. Tämäntyyppistä mallia olemme johdon kanssa kehitelleet, [Antti Kurvisen välihuuto] mutta puoliväliriihessä voimme saada sitten vielä tarkempia vastauksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

16.43 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on purkanut hyvinvointialueiden normeja, muun muassa hoitomitoitusta ja hoitotakuuta, mutta sa-

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

maan aikaan on viety hyvinvointialueilta rahat, kaikki laskennallinen hyöty, niin että itse asiassa talous on tiukentunut hyvinvointialueilla. Moni ikääntyvä ihminen miettii, että kun talous on viety näin tiukalle, niin silloin kun tarvitsen hoivaa, saanko sitä, vai käynnistyykö mummoralli, eli viedään hoivapaikkaan satojen kilometrien päähän. Se ei ole inhimillistä. Meidän pitää kyetä yhteiskuntana lupaamaan, että silloin kun ikäännyin, hoivapaikka löytyy läheltä kotoa tai läheisiä. [Mauri Peltokangas: Ettekö te tehneetkään inhimillistä ratkaisua?] Jos lainsäädännössä on ongelmia tältä osin, sitä pitää muuttaa. Sitä varten meidät on valittu tänne, sitä varten hallitus on valittu tänne.

Talouspolitiikan arviointineuvostokin [Oikealta: Tyhjä paperi!] toivoi ja ilmoitti, että hallituksen olisi viisasta antaa vähän hengähdystaukoa hyvinvointialueille talouden laittamiseksi kuntoon. Nyt kysynkin ministeri Ikonelta: onko hallitukselta tulossa tällä vaalikaudella jotain helpotusta hyvinvointialueiden rahoitukseen vai onko ainoa keino, jos aikoo saada malttia ja järkevää ratkaisua, [Puhemies koputtaa] äänestää tulevissakin vaaleissa keskustaa? [Naurua — Eduskunnasta: Hyvä kysymys! — Ben Zyskowicz: Sovitaan, että samoin kuin viime vaaleissa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.45 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä ei taida voida hallituksen puolesta antaa äänestys suosituksia. Meillä varmasti jokaisella olisi erilaisia äänestys suosituksia.

Mutta jos me palaamme tähän rahoituskokonaisuuteen. Tähän kysymykseen olen kertaalleen täällä vastannut, että me emme ole järjestelmää tai lainsäädäntöä muuttamassa tästä alijäämien kattamisvelvoitteen pidentämisestä, [Antti Kurvinen: Miksi ette?] vaan meillä on siinä lainsäädännössä näitä muita mekanismeja, joilla turvataan tätä tilannetta. Eli tällä hetkellä tuetaan alueita ja kehitetään sitä ohjausta, viedään enemmän sellaista aluekohtaista ohjausta, koska meidän alueitten tilanteet ovat hyvin erilaisia. Osa alueista on pääsemässä ylijäämäisiin tuloksiin, ja osalla alueista taas sitten haasteet ovat suurempia — me menemme syvemmin näiden alueiden tueksi. Että sitä haetaan. Ja sitten jos näyttää siltä, että palvelut lähtevät vaarantumaan, niin meillä on mekanismeja. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Tilanne on vakava jo nyt!] Viime kädessä voimme käynnistää arviointimenettelyn. Siellä on lisärahoituksen mekanismi. Alueilla on myöskin yleiskatteinen rahoitus, jonka sisällä he voivat itse suunnata tätä rahoitustaan. Kyllä me olemme tukena alueille, mutta tämä yleinen lainsäädäntömekanismin muutos ei ole se oikea ratkaisu tässä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

16.46 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varautumista, turvaa ja turvallisuutta on tosiaan myös se, että suomalaiset voivat luottaa julkisiin palveluihin, siihen, että tukea ja apua saa silloin, kun sitä tarvitsee. Valitettavasti tämä tunne on nyt kovin monella suomalaisella heikentynyt: [Ben Zyskowiczin välihuuto] luottamus siihen, että apua saa silloin, kun tarvitsee. Kyllä tässä on taustalla se tosiasia, että valitettavan moni suomalainen, esimerkiksi moni suomalainen ikäihminen, jonottaa tällä hetkellä aivan liian pitkään tarvitsemiinsa palveluihin, [Mauri Peltokankaan välihuuto] ja sen taustalla taas on se tosiasia, että hallitus valitettavasti on valinnut kohdistaa leikkauksensa suurelta osin ni-

Punkt i protokollet PR 6/2025 rd

menomaan hyvinvointialueiden palveluihin ja rahoitukseen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Keskusta teki jonotusjärjestelmän!]

Kysynkin vielä kertaalleen, [Hälinää — Puhemies koputtaa] ministeri Ikonen: kun myös talouspolitiikan asiantuntijat ovat nyt suositelleet, että alueille kannattaisi antaa lisää aikaa ja joustoa taloutensa sopeuttamiseen, ja tiedämme, että se on inhimillisestä näkökulmasta tärkeää, niin miksi hallitus nyt niin jääräpäisesti [Puhemies koputtaa] pitää kiinni tästä ja pakottaa alueet pakkotahtisiin säästöihin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.47 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mietin, kuinka päin tämän sanoisin: Rahoitusmalli on myöskin pidettävä ennakoitavana, ja kun osa alueista on pääsemässä tähän tavoitteeseen, niin se, että me korjaisimme koko järjestelmää lainsäädännön tasolla, tarkoittaisi sitä, että alueet myöskin pehmentäisivät sitä omaa tekemistään. On siis arvioitu, että tällä olisi isoja kustannusvaikutuksia myöskin siinä, jos sitä alijäämän kattamisvelvoitetta pidennettäisiin ihan valtion tasolla. Tässäkin mielessä on järkevää, että me koitamme saada palveluitten toiminnan [Antti Kurvinen: Haluatteko keskittämistä?] ja sisällöt ja palvelut kehitettyä niin, että se rahoitus riittää myöskin tulevaisuudessa.

Eli meidän ratkaisumme on täsmätoimet siinä, että me näemme, että rahoitusmallissa on sisällä niitä mekanismeja, joilla korjataan niitten alueitten rahoitusta ja tilannetta, jotka eivät muuten selviä, ja muuten me lähdemme sinne ihmisten palveluihin ja uudistamme niitä ja haemme sitä kautta ratkaisuja siihen, että ihmiset saavat niitä palveluita. Siellä on pistemäisiä ongelmia. Hyvinvointialueet korjaavat myöskin niitä, ja on todella tärkeää tunnistaa, mitkä palvelut eivät toimi, ja hakea niihin myöskin ratkaisuja. Eli toimitaan siellä toiminnan puolella, ja sitten rahoitusmalli toimii, ja siellä on niitä mekanismeja jo olemassa.

Frågan slutbehandlad.